

JAARBOEK

LOKALE & REGIONALE BELASTINGEN 2001-2003

M. De Jonckheere - K. Deketelaere (eds.)

J. Astaes

D. De Vos

A. Goegebuer

S. Huyghe

N. Plets

E. Van Dooren

C. Van Vyve

484.0/1365

 die keure

JAARBOEK LOKALE EN REGIONALE BELASTINGEN 2001- 2003

Lokale en regionale belastingen:
grondig en bondig

J. ASTAES

Gemeenteontvanger Jabbeke

M. DE JONCKHEERE (ed.)

Docent V.U.B.

K. DEKETELAERE (ed.)

Hoogleraar K.U. Leuven,

Visiting Senior Fellow University of London

D. DE VOS

Advocaat

A. GOEGBUER

Wetenschappelijk onderzoeker V.U.B.

Vakgroep fiscaal recht

S. HUYGHE

Advocaat

N. PLETS

Assistente Staatsrecht U.I.A.

E. VAN DOOREN

Magistraat te Antwerpen

C. VAN VYVE

Advocaat

Assistente K.U. Leuven

2003

 die keure

INHOUDSTAFEL

Woord vooraf

Hoofdstuk 1

De algemene belasting: opportuniteit of risico*door M. De Jonckheere*

1

I. Inleiding

3

II. De algemene belasting gezinnen

5

A. Doel van de AGB-gezinnen

5

1. Het onduidelijke doel

5

2. De algemene belasting op personen en de personenbelasting

7

3. De algemene belasting op personen en het 'hoofdgeld'

8

B. De belastingplichtige

9

C. Tarief en heffingsgrondslag

12

D. Verhouding met andere belastingen

14

1. De algemene belasting gezinnen versus de algemene belasting bedrijven

14

2. De algemene belasting gezinnen en de belasting op 2de verblijven

16

III. De algemene belasting bedrijven

18

A. Doel van de belasting

18

B. Belastingplichtige

19

C. Tarief en heffingsgrondslag

21

D. Differentiaties

22

1. Differentiaties op grond van de rechtsvorm

22

2. Andere differentiaties

26

IV. Conclusie

28

Hoofdstuk 2

De bevoegdheid van de Vlaamse gemeentebesturen met betrekking tot huishoudelijk afval: algemeen juridische en fiscaal juridische topics*door E. Van Dooren en D. De Vos*

31

I. Algemeen juridische topics

33

A. Ophaling en inzameling van afval

33

B. Verwerking van afvalstoffen

35

C. Exclusieve bevoegdheid van de gemeente m.b.t. ophaling en inzameling

35

D. Erkenning voor de ophaling van afvalstoffen	36
E. Wijze van inzameling of ophaling van afvalstoffen	36
F. Eigendom van afvalstoffen	37
G. Organisatie van de ophaling	37
1. Eigen ophaling	38
2. Uitbesteding via een beroep op overheidsopdrachtenwetgeving	38
3. Uitbesteding via de techniek van de concessie	39
H. Intergemeentelijke samenwerking	43
I. Vergoeding van de kosten	43
1. De forfaitaire belasting	45
2. Variabele heffing	45
J. Overtredingen met betrekking tot huishoudelijke afvalstoffen	46
1. Toepasselijke sancties	47
2. Administratieve sancties	48
II. Fiscaal juridische topics	50
A. Impact van de gewestvorming op lokale huisvuilbelastingen	50
B. De forfaitaire huisvuilbelasting	52
1. Algemeen	52
2. Diversificaties en vrijstellingen	53
a. Het gelijkheidsbeginsel	53
b. Internationale ambtenaren	55
3. Requiem voor de forfaitaire huisvuilbelasting?	56
C. De variabele huisvuilbelasting	58
D. Afgeleide huisvuilbelastingen	60
1. Belasting op sluikeorten	61
2. Belasting op de kosteloze verspreiding van reclamedrukwerk	62
3. Onroerende voorheffing	63
Hoofdstuk 3	
Recente ontwikkelingen in de eigenlijke gewestelijke belastingen	
<i>door C. Van Vyve</i>	65
I. Inleiding	67
II. Algemene opmerking	69
III. Recent ontwikkelingen in de eigenlijke regionale fiscaliteit van het Vlaamse Gewest	70
A. De Vlaamse afvalstoffenheffing	70
1. De wijzigingen aan het decretaal kader	70
2. Ontwikkelingen in rechtspraak en rechtsleer	77
a. De rechtspraak van het Hof van Justitie: een strikte benadering van het afvalbegrip	77
b. De rechtspraak van het Arbitragehof	78

c. De rechtspraak van het Hof van Cassatie	79
B. De Vlaamse oppervlaktewaterheffing	83
1. De wijzigingen aan het decretaal kader	83
a. Decretaal kader en wijzigingen	83
b. De wijzigingen krachtens uitvoeringsbesluiten	84
2. Jurisprudentiële ontwikkelingen	84
a. De rechtspraak van het Hof van Justitie	84
b. De rechtspraak van het Arbitragehof	84
c. De rechtspraak van het Hof van Cassatie	86
d. De rechtspraak van de hoven en rechtbanken	87
C. De grondwaterheffing	88
1. Het decretaal kader	88
2. De uitvoeringsbesluiten	88
D. De Vlaamse meststoffenheffing	89
1. Het wettelijk kader	89
a. Decretale wijzigingen	89
b. De uitvoeringsbesluiten	92
2. De rechtspraak van het Arbitragehof	93
a. Het arrest van het Arbitragehof van 22 december 1999	93
b. Het arrest van het Arbitragehof van 30 mei 2001	94
3. De rechtspraak van de Raad van State	95
E. De Vlaamse leegstandsheffing woningen en gebouwen	96
1. De wijzigingen aan het decretaal kader	96
2. Ontwikkelingen in rechtspraak en rechtsleer	97
a. De rechtspraak van het Hof van Cassatie	97
b. De rechtspraak van de Raad van State	98
c. De rechtspraak van de hoven en rechtbanken	98
d. Balans na zeven jaar toepassing van de heffing op leegstand en verkrotting	100
F. De Vlaamse leegstandsheffing bedrijfsruimten	101
1. De wijzigingen aan het decretaal kader	101
a. Decretale wijzigingen	102
1. Recente jurisprudentiële ontwikkelingen inzake de administratieve geldboeten	102
1.1. De rechtspraak van het Europees Hof van de Rechten van de Mens	102
1.2. De rechtspraak van het Arbitragehof	103
1.3. De rechtspraak van het Hof van Cassatie	104
2. Het oude artikel 27 leegstandsdecreet bedrijfsruimten	104
3. Het nieuwe artikel 27 leegstandsdecreet bedrijfsruimten	106
2. Ontwikkelingen in rechtspraak en rechtsleer	109
a. De (on)bevoegdheid van de Raad van State inzake de registratie van bedrijfsruimten	109
b. De rechtspraak van de hoven en rechtbanken	111
G. De dossiertaks	112
H. De plantbatenheffing	112

IV. Recente ontwikkelingen in de eigenlijke regionale fiscaliteit van het Waalse Gewest	114
A. De vestiging, invordering en de geschillen betreffende de vestiging, de invordering en de geschillen inzake de directe gewestelijke belastingen	114
1. Het decretaal kader	114
2. Het uitvoeringsbesluit	116
3. Recente wijzigingen	116
B. De afvalstoffenheffing	117
1. Het decretaal kader	117
a. Het afvalheffingsdecreet	117
b. Decretale wijzigingen	117
2. De uitvoeringsbesluiten en de omzendbrief	118
3. Inhoudelijke aspecten van de heffing op huishoudelijke afvalstoffen	119
4. Inhoudelijke aspecten van de heffing op niet-huishoudelijke afvalstoffen	120
a. Het stelsel van gewoon recht	120
b. Het stelsel van de gemachtigde exploitant	121
c. Het stelsel van de erkende of geregistreerde ophaler of vervoerder	121
5. Gemeenschappelijke bepalingen voor huishoudelijke en niet-huishoudelijke afvalstoffen	121
6. Rechtsteer en rechtspraak over het afvalbegrip	122
C. De afvalwaterheffing	122
1. Het decretaal kader	122
2. Inhoudelijke aspecten	123
a. De heffing op industrieel afvalwater	123
b. Is de heffing op industrieel afvalwater ook van toepassing op koelwater?	123
c. De heffing op de lozing van ander afvalwater dan huishoudelijk afvalwater	124
D. De belasting op de verlaten woningen	124
1. Het decretaal kader	124
2. Inhoudelijke aspecten	125
3. De rechtspraak van het Arbitragehof	125
E. De belasting op afgedankte bedrijfsruimten	126
1. Het decretaal kader	126
2. Inhoudelijke aspecten	126
F. De belasting op automaten	127
1. Het decretaal kader	127
2. Inhoudelijke aspecten	127
V. Recente ontwikkelingen in de eigenlijke regionale fiscaliteit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	128

A. De belasting op afval	128
1. Wettelijk kader	128
2. De forfaitaire belasting op huisvuil en de heffingen op de op- haling en verwerking van overige afvalstoffen	128
B. Afvalwaterheffing	129
C. Overige heffingen	130
VI. Conclusie	131

Hoofdstuk 4

Vlaamse en lokale heffingen op onroerend goed

door S. Huyghe

133

I. Vlaamse gewestheffing ter bestrijding van leegstand en verkrotting van gebouwen en/of woningen	135
A. Principe en werkwijze	135
B. Belastbare materie	136
1. Definitie gebouw/woning	136
2. Definitie leegstand/verwaarlozing/ongeschikt/onbewoonbaar	138
C. Heffingsplichtige	141
E. Vrijstelling/schorsing	143
F. Procedure	145
1. Beroep tegen de opname op de inventaris of tegen de weigering tot schrapping	145
2. Bezwaarprocedure tegen de aanslag	146
3. Beroep tegen de beslissing van de Vlaamse regering/verzet tegen dwangbevel	147
G. Conclusie	150
II. Vlaamse gewestheffing ter bestrijding van leegstand en verwaar- lozing van bedrijfsruimten	151
A. Principe en werkwijze	151
B. Belastbare materie	152
1. Definitie bedrijfsruimte	152
2. Definitie leegstand/verwaarlozing	152
C. Heffingsplichtige	153
D. Schrapping van de inventaris	154
E. Vrijstelling/schorsing	155
F. Procedure	157
1. Beroep tegen de opname op de inventaris of tegen de weigering tot schrapping	157
2. Bezwaarprocedure tegen de aanslag	157

3. Beroep tegen de beslissing van de Vlaamse regering/verzet tegen dwangbevel	158
G. Administratieve boete	158
H. Conclusie	159
III. Lokale heffingen op vastgoed	160
A. Heffingen op verwaarloosde of verlaten gebouwen	160
1. Bevoegdheid van de gemeente	160
2. Vrijstellingen	162
3. Procedure	163
B. Heffing op niet-bebouwde percelen en gronden	163
1. Belastbaar feit	164
2. Heffingsplichtige	165
3. Tarief	165
4. Vrijstellingen	165
a. Vrijstellingen met betrekking tot de belasting op niet-bebouwde percelen in een niet-vervallen verkaveling	165
b. Vrijstellingen met betrekking tot de belasting op niet-bebouwde gronden, gelegen in gebieden bestemd voor woning en industrie	166
C. Conclusie	168

Hoofdstuk 5

Hoofdelijke aansprakelijkheid inzake lokale en regionale belastingen

door A. Goegebuere

	169
I. Inleiding	171
II. Begrippen	174
A. Passieve hoofdelijkheid en convergente schulden	174
B. Conventionele borgtocht en wettelijk derde-aansprakelijkheid	177
C. Toepassing op fiscaal vlak	179
1. Fiscale medeschuld	179
2. Derde-aansprakelijkheid voor andermans belasting	181
III. Bevoegdheid	183
A. Fiscale medeschuld	183
B. Derde-aansprakelijkheid voor andermans belastingschuld	184
C. Hoofdelijkheid	186
IV. Vestiging en invordering	189
A. Fiscale medeschuld	189
B. Wettelijke aansprakelijkheid	192
1. Kohieren	192

2. Dwangbevelen	199
3. De "privileges" van de administratie	204
V. Conclusies	207

Hoofdstuk 6

De belasting op de tweede verblijven: een stand van zaken

door J. Astaes

209

I. Inleiding	211
II. Het begrip tweede verblijf	212
A. Algemeen	212
B. Private woonegelegenheid	212
C. Mogelijkheid om over de woonegelegenheid te beschikken	213
D. Hoofdverblijfplaats	214
1. Begrip	214
E. Inschrijving in de bevolkingsregisters	215
III. Het tarief	217
IV. De belastingplichtige	220
V. Vrijstelling van belasting	222
VI. Tot besluit	224

Hoofdstuk 7

Bevoegdheidsrechtelijke knelpunten bij de procedure en de administratieve dienst inzake de Vlaamse gewestbelastingen

door N. Plets

225

I. Inleiding	227
A. Het uitgangspunt	227
B. Afbakening van het onderwerp, methodiek en structuur	228
II. Formele aspecten van de belastingheffing	231
III. Knelpunten op het vlak van de bevoegdheidsverdeling	234
A. Belastingheffing op grond van artikel 170. § 2 van de Grondwet	235
B. Gewestbelastingen opgenomen in de Bijzondere Financieringswet	245

1. De toestand voor de vijfde staatshervorming	245
2. De toestand na de vijfde staatshervorming	248
IV. Besluit	252
Hoofdstuk 8	
Overzicht van wetgeving en rechtsleer: 1 juli 2001 - 31 december 2002	
<i>door N. Plets</i>	253
I. Wetgeving	255
A. Eigenlijke gewestbelastingen	255
1. Algemeen	255
2. Milieubelastingen	257
3. Leegstandbelastingen	260
4. Belastingen op gebouwen	262
5. Grindheffing	263
6. Belasting op de exploitatie van taxidiensten	263
7. Planbatenheffing	263
B. Gewestbelastingen opgenomen in de bijzondere financieringswet (nieuwe regeling geldig vanaf 1.1.2002)	264
1. Algemeen	264
2. Belasting op automatische ontspanningstoestellen	266
3. Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	266
4. Successierechten	267
5. Onroerende voorheffing	268
6. Registratierechten	271
7. Verkeersbelasting	271
8. Belasting op inverkeerstelling	272
9. Eurovignet	273
10. Kijk- en luistergeld (gemeenschapsbelasting tot 31.12.2001 - gewestbelasting vanaf 1.1.2002)	274
C. Gedeelde en samengevoegde belastingen	275
D. Provincie- en gemeentebelastingen	275
1. Lokale belastingheffing	275
2. Politiezones (regelgeving betreffende de financiering)	281
E. Varia	283
II. Rechtsleer	297